

Kommunförbundet Skåne

Handbok för EU:s sektorsprogram

En guide för din kommun

Kristina Jauhainen Larsson, EU-samordnare, Kommunförbundet Skånes Brysselkontoret

Ellinor Ekholm, praktikant, Kommunförbundet Skåne

Lovisa Andersson, praktikant, Kommunförbundet Skåne

Anton Smolek, praktikant, Kommunförbundet Skåne

Lund 6 maj 2020

”Syftet är att nyttja varandras erfarenheter och knyta samman kompetenser till en helhet större än summan av varje enskild kompetens, vilket ses som nödvändigt i den globala kompetensen...

Oavsett den långsiktiga logiken, är det ingen självklarhet att aktörer på kommunal och regional nivå ska engagera sig i samarbetsplattformar eller nätverk, eftersom nyttan de facto kan vara svår att påvisa. Ofta grundar sig argumenten på vad konsekvenserna av alternativet skulle vara ...”

...

Statsvetenskaplig tidskrift, Tema: Kommunen i EU, Sven Kastö, sid 81-82

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
2. Introduktion till EU-finansiering genom sektorsprogrammen	5
2.1 Vad skiljer de båda finansieringsformerna.....	5
2.2 Politiska prioriteringar och EU:s Långtidsbudget.....	6
3. Varför och hur skall man arbeta i projektform, och med extern finansiering?	7
3.1 Projektmodeller	8
3.2 Mål och förankring	8
3.3 Mål relaterat till problemställning	9
4. Bevakning för att hitta finansiering och internationella partners	9
4.1 Bevakning av möjligheter	9
4.2 Nätverk som stöd till att hitta partners	10
5. Projektgenomförande	11
5.1 Projektansökan och vissa praktiska detaljer	11
5.2 Organisation under projektets gång	12
5.3 Projektavslut	13
6. Sektorsprogrammen	13
6.1 Asyl-, Migration- och Integrationsfonden (AMIF)	13
6.2 Horisont 2020	15
6.2.1 Horisont Europa 2021-2027	16
6.3 Programmet för Klimat och Miljö (LIFE)	17
6.4 Programmet för Rättigheter, Jämlikhet och Medborgarskap (REC)	18
6.5 Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE)	20
7. Europeiska Initiativ och Nätverk	22
7.1 Initiativ och nätverk inriktade mot landsbygden	23
7.1.1 Europeiska Nätverket för Landsbygdsutveckling (ENRD)	23
7.1.2 Landsbygdsnätverket om Europeiska Innovationspartnerskapet (EIP-AGRI)	23
7.1.3 The Future of Rural Energy in Europe (FREE)	23
7.1.4 Smart Rural Transport Areas (SMARTA)	24
7.1.5 WIFI4EU	24
7.2 Initiativ och nätverk inriktade mot städer	25
7.2.1 European innovation partnership on Smart Cities and communities	25
7.2.3 ELENA (European Local Energy Assistance)	25
7.2.4 Urban Innovative Action (UIA)	25
8. Erfarenheter av att driva EU-finansierade projekt	26
8.1 Horisont 2020 Joint Programme Initiative - Glimer och Projektet Child-up	26

1. Inledning

Syftet med denna handbok är att ge en inblick i hur kommuner kan söka finansiering från EU:s sektorsprogram, men också att beskriva vad sektorsprogrammen är till skillnad från struktur- och investeringsfonderna. Handboken riktar sig till skånska kommuner som på ett eller annat sätt är intresserade av att söka EU-finansiering för ett projekt inom ramen för EU:s sektorsprogram.

Handboken inleder med att beskriva skillnaden mellan EU:s struktur- och investeringsfonder och sektorsprogram, för att därefter övergå till att beskriva hur du kan arbeta i projektform, lägger upp bevakning och hittar partners för projektsamarbete inom sektorsprogrammen. Därefter kommer en introduktion av fem utav EU:s sektorsprogram, hur det går till att söka dessa samt en beskrivning av vilka förutsättningar som krävs för att söka EU-finansiering från sektorsprogrammen. Läsaren får en inblick i vinsterna med att medverka i ett EU-projekt och tips på vägen för att göra det.

I den här handboken ingår följande sektorsprogram från den nuvarande programperioden 2014–2020, som grund och exempel inför framtida sökning av finansiering, utvalda utifrån de prioriteringar som de skånska kommunerna valde att Kommunförbundet Skånes Brysselkontor (2017-2020) skulle fokusera på under sitt arbete och bevakning i Bryssel av sektorsprogrammen (integration, energi, digitalisering, miljö och klimat):

- Fonden för Asyl, Migration och Integration (AMIF)
- Horisont 2020 (H2020)
- Programmet för Klimat och Miljö (LIFE)
- Programmet för Rättigheter, Jämlikhet och Medborgarskap (REC)
- Fonden för ett sammanlänkat Europa (FES)

För en heltäckande förteckning av sektorsprogrammen under programperioden 2014-2020 besök Kommunförbundet Skånes websida för guide [Din guide till EU-finansiering](#).

I handboken kommer vi också att redogöra för "vilka" dessa program troligtvis kommer att bli i EU:s nästa programperiod för långtidsbudgeten 2021–2027, då förhandlingarna för EU:s fleråriga budgetram har skjutits på framtiden på grund av den pågående Corona-krisen och troligtvis så kommer det ett nytt förslag för den kommande långtidsbudgeten, varför det är osäkert exakt hur budgeten kommer att fördelas framåt.

Vi kommer också beskriva hur man kan arbeta och skapa bevakning för extern finansiering från EU:s sektorsprogram.

Vi hoppas att denna handbok ska ge dig handledning i hur du söker EU-finansiering för ditt projekt, och avslutningsvis kommer vi presentera flera relevanta Brysselbaserade EU-nätverk och initiativ som kan vara intressanta för skånska kommuner att delta i och skapa kontakter för framtida samarbeten inom EU-finansierade projekt, samt vad som händer framåt i nästa programperiod 2021–2027.

2. Introduktion till EU-finansiering genom sektorsprogrammen

[Projektfinansiering är för EU](#) ett sätt att utveckla kommunerna och EU påverkar lokal nivå genom den lagstiftning den gör och finansiering den ger. Viktigt att komma ihåg är att man kan påverka också EU genom att delta i nätverk, projekt och samarbetsplattformar som ger bidrag tillbaka till de arbetsprogram som EU Kommissionen utarbetar och hur sektorsprogrammen ska fungera på mest effektiva sätt.

EU:s olika finansieringsprogram brukar delas in i två huvudgrupper, geografisk och tematisk EU-finansiering. Den geografiska gruppen är [struktur- och investeringsfonderna](#), d v s Europeiska regionala utvecklingsfonden (inkluderar [Interreg](#)), Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling samt Europeiska havs- och fiskerifonden, och de är en del av [sammanhållningspolitiken](#) med syftet att minska skillnader i utvecklingsnivån mellan olika regioner och medlemsstater som administreras på regional och nationell nivå.

Den tematiska gruppen är de [sektorsprogram](#) som stödjer utveckling inom ett tematiskt område eller sektor. De program som är, och har varit, relevanta för kommunerna i programperioden 2014-2020 är Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF), EU:s hälsoprogram, Horisont 2020 (forskning och innovation), Erasmus+ (sport, ungdomar och utbildning), IT-stöd för äldre – AAL, LIFE (Klimat och miljö), COSME (Konkurrenskraft och företagande), Kreativa Europa (Kulturella och kreativa sektorer), Rättigheter, jämlikhet och medborgarskap (REC), Fonden för ett sammanlänkat Europa (transport, energi och telekom).

2.1 Vad skiljer de båda finansieringsformerna

Förutsättningar och krav som ställs på deltagande projektpartner i de geografiska och tematiska sektorsprogrammen är annorlunda än de som ställs för deltagande i struktur- och investeringsfonderna.

Sektorsprogrammen fungerar som ett verktyg för att uppnå de politiska prioriteringar och mål som ger ett europeiskt mervärde och som är kopplade till (globala) utmaningar som bäst bemöts tillsammans. Prioriteringar i långtidsbudgeten 2014-2020 har bland annat varit sysselsättning, forskning, klimat, utbildning och fattigdom som EU beskrivs i [Europa 2020-strategin](#). I EU:s nästa långtidsbudget (2021-2027) föreslås utökad fokus på [europeiskt mervärde](#), och på de tre gemensamma politiska målen [den gröna given, den digitala agendan och en ekonomi där det finns jobb för alla](#), och i nästa programperiods sektorsprogram kopplas finansiering direkt till dessa gemensamma mål.

De generella reglerna och ramverken för sektorsprogrammen är: europeisk samarbete och mervärde, stärka konkurrens inom Europa, prioriterade områden politikiska mål.

Medfinansieringen är för det mesta för faktiska kostnader där finansieringsgraden är ofta högre inom sektorsprogrammen än för struktur- och investeringsfonderna (ESIF).

I ESIF är finansieringsgraden 50 % är för närvarande, men förväntas bli 40 % i nästa programperiod 2021-2027 (d v s 60% krävs i medfinansiering). Högre finansiering finns inom sektorsprogrammen (Horisont2020: 70–100% finansieringsgrad, Program Rights, Equality and Citizen-ship (REC): 80% , COSME: 75–90% och AMIF: 75%), och även i programmen för europeiskt territoriellt samarbete ([Interreg](#)). Det planeras även att medfinansieringsgraden för struktur- och investeringsfonderna kan ökas till 60 % av kostnaden för projektet, men sektorsprogrammen planeras att ligga kvar på samma nivå som i denna programperiod.

Majoriteten av sektorsprogrammen administreras av EU Kommissionen centralt i Bryssel men det finns några undantag där nationella myndigheter har fått ansvar för att styra delar av programmen, ett exempel på detta är AMIF som administreras både av Migrationsverket i Sverige och i Bryssel. Sektorsprogrammen riktar sig främst till organisationer, offentliga, privata och icke-statliga, mer sällan till enskilda personer. Administrationen av struktur- och investeringsfonderna sker av medlemsländerna på nationell och regional nivå där ansökningarna görs i samverkan med lokala och regionala aktörer i närområdet eller i ett så kallat [NUTS-område](#). Inom Sverige finns det [8 NUTS-områden](#) och man har inrättat ett system med [strukturfondspartnerskap](#) som har som uppdrag att skapa ett regionalt medbestämmande om användning och fördelning av EU-medel. Strukturfondspartnerskapen bedömer och prioriterar inkomna ansökningar inom ESF och ERUF.

2.2 Politiska prioriteringar och EU:s Långtidsbudget

EU:s långtidsbudget har en budgetcykel på 7 år och förordningen för den fleråriga budgetramen skall underlätta antagandet och definieringen av de mer specifika årliga budgeterna, omsätta de politiska prioriteringarna i siffror, säkerställa budgetdisciplin inom EU, och göra EU:s finanser mer förutsägbara och transparenta.

Den [fleråriga budgetramen för perioden 2021-2027](#) förhandlas just nu, och den skall omsätta stats- och regeringscheferna utmaningar och prioriteringar som fastställdes i Bratislava 2016 och Rom 2017 initialt, men innan pandemi utbrottet. Det ursprungliga budgetförslaget som lades av EU-kommissionen den 2 maj 2018 har namnet: *En Modern budget som skyddar, försvarar och sätter medborgarna i centrum* där utmaningar man inledningsvis identifierade som viktiga att bemöta tillsammans var migration, yttre gränsskydd, försvarssamarbete och skydd mot ekonomiska chocker. Utmaningarna omvandlades till följande prioriteringar: migration, säkerhet, forskning och innovation samt Erasmus+.

EU:s kommande långtidsbudget har dock som alltid varit svårförhandlad, och redan innan coronaviruset bröt ut låg man efter i tidsplanen. Positionerna har varit låsta mellan olika positioner och synsätt, men vad mera är att EU-kommissionens ordförande Ursula von der

Leyen uppgett att EU kommer att behöva en helt och hållet reviderad och [annorlunda långtidsbudget](#) för den kommande programperioden.

EU-kommissionen har omarbetat sitt förslag och i slutet av april 2020 kommer det nya förslaget att presenteras för EU:s medlemsländer. Enligt von der Leyen kommer det omarbetade förslaget att bemöta och innehålla de enorma investeringar som kommer att behövas under de tre första åren. EU:s långtidsbudget ses som det viktigaste verktyget till hands som överensstämmer med de rop på en europeisk Marshall Plan som just nu görs, och kommissionens ordförande vill använda den europeiska gröna given för unionens återhämtning. Det nya förslaget kommer troligtvis att presenteras den första delen av maj månad. Den allmänna åsikten är att en överenskommelse för långtidsbudgeten måste nås innan juni, för att inte skada samarbetet och individuella medborgare inom EU.

3. Varför och hur skall man arbeta i projektform, och med extern finansiering?

För extern EU finansiering till kommunal verksamhet finns det krav att arbeta i projektform. Att arbeta i projektform gör att man särskiljer projektet från den ordinarie verksamheten, t ex att den inte används till ordinarie verksamhet utan till utveckling och nytt lärande. De projektmodeller som används för att arbeta i projektform följer också utveckling och läroprocessens steg; planera, genomföra, reflektera och förbättra. Projektets olika faser tillhör också en tidsbestämd process, där överlämnandet av projektresultat och inhämtad kunskap till ordinarie verksamhet är viktig att planera redan i initial skedet av projektet för att kunna tillgodogöra sig projektresultatet.

Finansieringen skall användas till ett prioriterat behov och en utmaning som identifierats tillsammans med den politiska ledningen, med förbehållet att förvaltningen/kommunen själv måste bidra och planera för medfinansiering till projektet och att projektet skall skötas av en tillfälligt sammansatt projektorganisation. Den sammansatta organisationen ger möjligheter till att skräddarsy projektgruppen med ändamålsenliga deltagare med den kompetens som är viktig för projektets genomförande och mål. Detta innebär ofta att man måste samla personal från olika förvaltningar, vilket skapar tvärvetenskapligt lärande och lösningar till utmaningar som man i kommunen.

Ett nödvändigt krav att få EU-finansiering till projekt från sektorsprogrammen är att man samverkar med internationella partners. Detta skapar ytterligare möjligheter att lära av andra, att få ett större nätverk med synergieffekter där man bjuds in i nya sammanhang. Speciellt för små kommuner kan detta vara en viktig aspekt, man behöver inte själv kunna vara huvudpartner i ett projekt men man kan agera som testbädd eller deltagare och på det sättet få kunskap man inte annars skulle kunna få.

Internationellt samarbete, att dela kunskap och få kunskap är viktig för att lösa gemensamma globala utmaningar. Många kommuner som är aktiva och har en positiv inställning till

internationellt samarbete, anser att ett aktivt projektsamarbete är en viktig del för att utveckla verksamheterna i kommunen. Samtidigt är ett mycket viktigt steg i att söka extern finansiering att välja exakt vilken utveckling som verksamheten är mest i behov av och vilken utmaning man främst bör bemöta. Internationellt samarbete ger också en möjlighet i kommuner att stärka sin kompetensbas genom rekrytering, då detta kan göra en kommun mer attraktiv i framtida medarbetares ögon.

3.1 Projektmodeller

Det finns många olika *projektmodeller* man kan använda i sitt arbete med projekt, en av de mest kända modellerna är [Logical Framework Approach](#), och andra är tex [SWOT](#).

En projektmodell är ett arbetsverktyg som används genom hela projektfasen för att organisera arbetet och visualisera mål, tillvägagångsätt, roller och överlämnandet av projektet till ordinarie verksamhet. Det är också en gemensam metodik för projektgruppen där man slipper utforma sina egna verktyg och mallar.

Det viktiga är dock inte vilken projektmodell som man använder utan att man kan identifiera de olika faserna som ett projekt har, och som vi senare kommer att se följer extern finansieringens olika faser: utlysning, ansökan, projektarbete, rapportering och disseminering.

Projektmodellen kan kompletteras med en [nyttokostnadsanalys](#) i vilken man kan utläsa realisering av samhällsnytta. Processen för [nyttorealiserings](#) börjar med nulägesanalys, med fokus på varför. Syftet är att målet för nyttan av projektet bör vara bli större än projektinvesteringen.

De flesta kommuner har licens för att använda olika projektmodeller, men det finns också möjlighet att ladda ner gratis verktyg [här](#). Det finns också möjlighet att kontakta Kommunförbundet Skåne för hjälp med projektmodeller, eller kommunens EU-samordnare som kan ge tips och stöd till arbete i projektform.

3.2 Mål och förankring

För en lyckad projektprocess är mål, förankring och medfinansiering väldigt viktigt.

Förankringen av målen säkerställer att man prioriterar rätt för organisationen, och utifrån det definieras behovet av extern finansiering samt graden av möjlig medfinansiering. Denna process är viktig då detta fastställer att de uppnådda resultaten i projektet skall kunna implementeras och uppnås.

Ett ändamålsenligt verktyg för detta är en gemensamt beslutad internationell strategi. Viktiga aspekter av strategin är beslut och strategier för hur man verkar internationellt och bygger

nätverk, men andra aspekter är också verksamhetsutveckling och kompetensutveckling inom kommunen. Den internationella strategin kan också vara ett verktyg att utvidga samarbetet i kommunen mellan olika förvaltningar.

Ett sätt att arbeta med mål och förankring är [EU-projektanalys](#) (EPA), som många [kommuner](#) och organisationer arbetar med i dag för att analysera vilka mål man har och koppla dem till extern finansiering. EPA-modellen bygger på att man knyter politiskt antagna långsiktiga planer och prioriteringar till möjliga externa finansieringsmöjligheter genom att man utgår från mål och behov innan man identifierar behovet av finansiering.

3.3 Mål relaterat till problemställning

Ett sätt att utveckla en problemställning är att anordna en workshop där man bjuder in alla aktörer i kommunen med koppling till sin problemställning, samt även möjligen experter som kan hjälpa till att fördjupa kunskapen inom området. Genom att gemensamt diskutera orsaken och problemen tillsammans tydliggörs vad som behövs göras. Detta arbete ger då en heltäckande bild av de olika synvinklar man bör beakta, men också tydliggöra behovet av vilken sorts finansiering som är mest aktuell.

Generellt viktigt är att lägga tid på vilken sorts projektpartners som behövs och vilken kompetens de skall ha, också ansökningarna för att bli godkända kräver att man har rätt kompetens inblandad i projektet.

Det kommer att vara viktigt vid skrivandet av projektansökan att de som ska vara huvudaktörer och drivande i projektet är inblandade eftersom de har den kompetens som behövs för ansökan om externfinansiering. Denna deltagande process gör både att huvudägare av frågan är involverad i hela processen och äger projektet för att garantera att resultatet kommer tas upp på mest effektiva sätt.

4. Bevakning för att hitta finansiering och partners

4.1 Bevakning av möjligheter

När det gäller finansiering från EU:s sektorsprogram kan man på EU-kommissionens webbplats [Funding and tender opportunities](#) söka finansiering per program eller tematiskt område. Man kan både hitta öppna och kommande utlysningar för att planera framåt, men också stängda utlysningar för att få en uppfattning om hur utlysningarna varit formulerade tidigare. Man kan också på denna websida lägga ut partnersök, hitta all relaterad dokumentation inkluderat information om de som erhållit stöd under olika program.

Man kan också planera sin externa finansiering genom EU-kommissionens arbetsprogram för sektorsprogrammen där det redogörs för hur de politiska prioriteringarna skall omsättas i

praktiken och vilka utlysningar som kommer under den tidsperiod som arbetsprogrammet gäller. Arbetsprogrammen är för: [LIFE](#) (2018-2020), [AMIF](#) (2019), [Horisont 2020](#) (2019-2020), [Programmet för Rättigheter, jämlikhet och medborgarskap](#) (REC 2020), och [Fonden för ett sammanlänkat Europa](#) (FSE 2020).

Det finns möjligheter att skapa bevakning genom att prenumerera på olika nyhetsbrev, för att få information om utlysningar, möjligheter och projektpartners. Många generaldirektorat på EU-kommissionen har speciella websidor för de olika programmen och har information på Twitter om nyheter.

För integrationsfrågor finns en [webbsida på EU-kommissionen](#) som samlar möjligheter och de ger även ut ett nyhetsbrev. För de tematiska områden [energi](#), [klimat och miljö](#) kan du hitta samma typ av information på respektive webbsida.

Det är viktigt att utnyttja de resurser som finns för råd och stöd både hos kommunens EU-samordnare och sakkunniga samt inom Kommunförbundet Skåne.

4.2 Nätverk som stöd till att hitta partners

För att kunna delta i sektorsprogrammen är det inte bara ett krav att man arbetar i projektform utan också att man har internationella partners som man samverkar med i sitt projekt.

Ett alternativ att finna möjliga kandidater är de europeiska initiativ och nätverk som initierats av EU-kommissionen, och som listas i slutet av denna handbok. En del av dessa initiativ erbjuder också finansiering för det uppsatta målet för initiativet. Ett exempel på detta är ICLD ([Internationellt samarbete för lokal demokrati](#)), som arbetar med fattigdomsbekämpning genom demokratiutveckling, och som för en del kommuner fungerar som en motor för kompetensutveckling men också att skapa synlighet och strategiska samarbeten som sammanfaller med finansieringsmöjligheter.

Andra nätverk som en del skånska kommuner deltar i för bland annat detta syfte (inte alla är avgiftsfria);

- ICLEI ([Local Governments for Sustainability](#))
- ICORN ([International Cities for Refuge Network](#))
- [Healthy Cities](#)
- CEMR ([The European Council of European Municipalities and Regions](#))
- Eurhonet ([The European Housing Network](#))
- UCLG ([United Cities and Local Governments](#))
- [ERB](#) ([Euroregion Baltic](#))
- UBC ([Union of the Baltic Cities](#))
- UITP ([Union Internationale des Transports Publics](#))

5. Projektgenomförande

För projektgenomförande är det viktigt att man tydligt har identifierat både förvaltningen/kommunernas mål, vilka projektpartners man helst vill ha, samt vilken kompetens som behövs. Därför är det tvunget att driva flera processer samtidigt när man planerar för extern finansiering och möjliga samarbetspartners.

De verktyg som finns (se t ex under *3.3 Mål relaterat till problemställning*) skall användas för att identifiera vilken riktning man ska ta med sitt utvecklingsarbete. Det kommer att vara viktigt att i ett tidigt skede hålla sig informerad om vilka utlysningar och deras inriktning som kommer att äga rum under vilken tidsperiod för planeringens skull. När man har gjort detta viktiga förarbete kommer man till ett annat steg som är själva ansökan, och då är det viktigt att ha rätt aktörer redan från första början; det för själva skrivandet av ansökan, för drivandet av projektet och själva implementeringen av resultatet i den ordinarie verksamheten.

5.1 Projektansökan och vissa praktiska detaljer

Både utlysningar, alla dokument som rör utlysningen och ansökan finns och görs på EU-kommissionens webbsida [Funding and Tenders portal](#).

Det första steget via portalen är att obligatoriskt skapa ett konto ([ECAS-konto](#)) och registrera sin organisation i EU-kommissionens *Organisation Registration System*” och då får man det 9-siffriga numret som fungerar som en unik identifierare för organisationer för att kunna delta i de EU-finansierade programmen. Det s k [PIC-numret](#) (Participant Identification Code) som är unikt för varje kommun är sökbart för andra organisationer inom portalen för att hitta möjliga partners.

För ansökan till sektorsprogrammen finns det online-manualer (t ex [Horisont 2020](#)) för hur man går tillväga med sin ansökan.

När man har identifierat den utlysning man vill skicka in en ansökan för, kan man hitta all de relevanta dokumenten på utlysningens sida. Där kan man också läsa sig till behörigheten till utlysningen, vem den vänder sig till, vilka samarbetspartners som krävs och de olika rollerna som krävs i ett projekt. Reglerna för deltagandet kan variera för de olika sektorsprogrammen, men det är viktigt att fördela rollerna tydligt i projektsamarbetet eftersom det innebär olika ansvar i ansökningsprocessen och i själva projektet.

Ansökan och dess bilagor lämnas in elektroniskt, och administrationen och kontakten för ansökan och det möjliga projektet kommer sedan ske även elektroniskt.

Om man skaffar hjälp utifrån, alternativt får hjälp av EU-samordnaren i kommunen, bör den förvaltning eller organisation som kommer att ansvara för projektet, ta också ansvar för själva

ansökansprocessen. Dels för att man kan fackområden för att det inte skall bli några tveksamheter om projektägandet vid ett senare tillfälle.

All den dokumentation som krävs i en ansökan för ett EU-finansierat sektorsprogram är omfattande, men idag har portalen en stor fördel, och det är att man laddar upp all dokumentation elektroniskt (och, inte skickar med rekommenderat post) vilket gör att man lättare kan kontrollera vad som behövs och vad som gjorts. Systemet fungerar så att man kan se vad mera en behöver göra.

5.2 Organisation under projektets gång

En viktig del med att arbeta i projektform är att man kan anpassa projektets organisation efter dess behov, aktuella förutsättningar och karaktär.

Det är viktigt att identifiera rollerna i projektet, men när det gäller projekt med finansiering från sektorsprogrammen har vissa roller olika typer av [ansvar](#), och det är viktigt att förstå detta för att det finns alltid finansiella och legala konsekvenser relaterat till att någon inte utför sitt arbete i projektet. Rapportering kommer krävas under projektets gång och det är relaterat till vissa roller i projektet.

Nyckelroller i en projektorganisation är:

- Projektbeställaren/Uppdragsgivaren som fattar beslut om genomförande (inklusive tid- och resursramar), fastställer projektets syfte och inriktning, utser styrgrupp.
- Styrgrupp med uppgiften främst att ansvara för projektets arbetsfördelning och resursutnyttjande, ansvara för mål- och resultatuppfyllelse samt återrapportering till uppdragsgivaren.
- Projektledaren som ansvarar för att genomföra och redovisa projektet i överensstämmelse med finansiärernas krav genom att: upprätta en detaljerad projektplan med budget, ansvara för att projektet genomförs enligt beslut, budget och projektplan, ansvara för att medverkande finansiärers allmänna och särskilda villkor följs, upprätta och signera verksamhetsmässiga och ekonomiska rapporter, leda och samordna arbetet i projektet, svara för kontakter med externa och interna intressenter, rapportera till uppdragsgivaren och styrgruppen eller respektive avdelningschef, involvera styrgruppen, vidta lämpliga åtgärder vid störningar i projektet, ansvara för information om, och dokumentation av, projektet marknadsföra projektet.
- Ekonomiansvarig som säkerställer att en detaljerad budget finns, ge löpande stöd vid ekonomiska frågor till projektledaren, upprätta ekonomiska rapporter (rekvisitioner/ansökan om utbetalning), följa upp det ekonomiska utfallet i projektet mot budget, vid behov ta fram underlag för administrativ projektomkostnad i projektet, samt ge stöd till ansvarig avdelningschef gällande projektekonomiuppföljning.

5.5 Projektavslut

Många projekt avslutas ofta med en konferens för att visa på de resultat som man uppnått inom projektet, och i vissa fall är detta också ett krav för att få den externa finansieringen. Det är viktigt att skapa synlighet för det arbete man gjort i projektet och det krävs normalt att man har en detaljerad plan för hur man ska ta använda vidare resultatet när projektet är över. För att projekt ska få nödvändiga innovationseffekter är det viktigt att skapa koppling till den ordinarie verksamheten så att projektets resultat kommer till användning enligt målen.

Ansökningsportalen är relativt ny, men enklare att arbeta med än tidigare versioner, och framförallt är en av fördelarna att man enkelt kan följa vad som händer i projektet. All information som behövs i slutrapporten sparas för att finnas tillgänglig i portalen för slutrapporten.

6. Sektorsprogrammen

Under nuvarande programperiod (2014–2020) finns det totalt 13 europeiska sektorsprogram. Hur detta kommer se ut i nästkommande programperiod (2021–2027) är delvis ovisst framförallt på grund av den pågående coronakrisen, och behovet att omstrukturera prioriteringar. Nästa generation av sektorsprogrammen föreslagna i EU-kommissionens ursprungliga förslag (från 2018) presenteras i samband med att deras föregångare presenteras i denna avdelning av handboken. De är de sektorsprogram som vi anser är mest relevanta och av intresse för de skånska kommunerna, relaterat till de prioriteringar som de har identifierat för inom områdena integration, digitalisering, energi, klimat och miljö.

6.1 Asyl-, Migration- och Integrationsfonden (AMIF)

Asyl-, Migration- och Integrationsfonden ([AMIF](#)) är en sammanslagning av de tre tidigare fonderna Europeiska flyktingfonden, Europeiska integrationsfonden och Europeiska återvändandefonden (SOLID). Syftet är att främja en effektiv hantering av migrationsströmmar samt genomförande, förstärkning och utveckling av en gemensam strategi för asyl och invandring.

Administration

Det finns EU-finansiering som förvaltas centralt och direkt av EU-kommissionen, och finansiering vars förvaltning delas mellan medlemsstaterna och EU och de som överläts till medlemsstaterna för förvaltning. När det gäller AMIF delas förvaltningen mellan EU-kommissionens [generaldirektorat HOME](#) (Migration och inrikesfrågor) och [Migrationsverket](#). Den del av AMIF som administreras centralt fördelas genom utlysningar i konkurrens mellan olika aktörer från medlemsländerna och den del som administreras nationellt är den del av AMIF som är allokerad direkt till varje medlemsland inom EU.

Prioriterade insatsområden

AMIF har för avsikt att bidra till att uppnå fyra specifika mål:

- Asyl: att stärka och utveckla det gemensamma europeiska asylsystemet genom att se till att EU:s lagstiftning på detta område tillämpas effektivt och enhetligt.
- Integration och laglig migration: att stödja laglig migration till EU-länder i linje med arbetsmarknadens behov och främja effektiv integration av medborgare utanför EU.
- Återvändande: att förbättra rättvisa och effektiva återvändandestrategier, som bidrar till att bekämpa oregelbunden migration, med tonvikt på hållbarhet och effektivitet i återvändandeprocessen.
- Solidaritet: se till att de EU-länder som är mest påverkade av migrations- och asylflöden kan lita på solidaritet från andra EU-stater.

För Sveriges del är målet att förbättra hela Sveriges migrationsprocess och Migrationsverket har inom ramen för programmet valt att fokusera på tre huvudområden. Vilka är: asyl, integration och laglig migration samt frivilligt återvändande, där störst tonvikt idag läggs på prioriteringen frivilligt återvändande.

Vem kan söka:

Alla offentliga eller privata organ som är etablerade i EU kan söka bidrag från AMIF, både som samordnande och som medsökande stödmottagare, de finns alltså olika "roller" som kommunen kan anta inom ramen för AMIF.

EU- finansiering/stöd:

EU-finansiering för projekt inom AMIF ligger på 75 procent av den totala stödberättigande kostnaderna för 2018–2020 (inför programperiod 2021–2027 är den totala stödberättigade procenten ännu inte beslutad). De resterande 25 procenten måste stödmottagaren själv finansiera eller hitta andra finansieringskällor för. Stödet från AMIF beviljas baserat på det totala budgeterade beloppet som en söker stöd för.

Utlysningar:

Genom att prenumerera på [Migrationsverkets nyhetsbrev](#) får man information om när nästa utlysningsperiod öppnar, och för utlysningar centralt kan man prenumerera på det nyhetsbrev som ges ut av den nya [webbsidan på EU-kommissionen](#) som samlar möjligheter för AMIF.

Skånska projektexempel:

- Projektnamn: [Stadsdelsmammor 2.0](#)

Vad händer framåt:

För förslaget för [AMIF](#) i EU-kommissionens förslag till långtidsbudget för 2021–2027 har ännu inte nåtts någon samsyn i EU:s tre olika beslutande organ, Europaparlamentet, Europakommissionen och Europeiska Ministerrådet. Förslaget som kommissionen har lagt fram är att fonden ska ha en budget på €10,4 miljarder mellan 2021–2027, vilket är en ökad

budget med över 50 procent jämfört med den nuvarande programperiod. Fokuset för AMIF i förslaget för den kommande programperioden är: ett starkare och mer effektivt gemensamt Europeiskt Asylsystem, mer stöd för integration, och snabbare och mer regelbundna returer samt återetablering i hemlandet.

6.2 Horisont 2020

Sedan de första gemenskapsfördragen undertecknades och utvidgades i början av 1980-talet med ett ramprogram för forskning har detta varit en viktig del av EU:s tillväxt. Under nuvarande programperiod 2014-2020, har det mesta av EU:s forskningspengar sammanförts under [Horisont 2020](#). Sverige ligger på [åttonde plats](#) av deltagande medlemsländer i Horisont 2020, och när det gäller deltagande av regionala och lokala organisationer har det skett främst under den av [Horisont 2020 tre pelare](#) som kallas [Samhälleliga utmaningar](#). Med en budget på cirka 80 miljarder euro så är det tillika världens största forskningsprogram.

Administration

Ramprogrammet administreras av EU-kommissionen och Sveriges nationella kontaktpunkt är Vinnova.

Prioriterade insatsområden:

Horisont 2020 syftar till att stötta projekt med koppling till forskning och innovation.

Programmet delas in i tre olika delprogram eller pelare:

Vetenskaplig excellens - innefattande det Europeiska Forskningsrådet (ERC) för banbrytande grundforskning, forskarrörlighetsprogrammet Marie Skłodowska Curie (MSCA), Future and Emerging Technologies (FET) och ett delprogram för forskningsinfrastruktur.

Industriellt ledarskap - med delprogram för Key Enabling Technologies (KETs), IKT och rymd samt finansiering för innovationsprojekt och ett särskilt program för innovation i små och medelstora företag (SME instrumentet).

Samhälleliga utmaningar – som är uppdelad på sju delprogram:

- 1) Hälsa och demografiska förändringar,
- 2) Livsmedelstrygghet, hållbart jord- och skogsbruk, hav och sjöar, samt bioekonomi,
- 3) Ren, säker och effektiv energi,
- 4) Smarta, gröna och integrerade transporter,
- 5) Klimat, miljö och naturresurser,
- 6) Inkluderande samhällen,
- 7) Säkra samhällen.

Vem kan söka:

[Alla juridiska och fysiska organisationer](#) (t ex offentliga eller privata organ, små och medelstora företag, universitet och forskningscenter) är berättigade att söka finansiering från Horisont 2020.

Skånska projektexempel:

- Projektnamn: [Glimer- Governance and Local Integration of Migrants and Europe's Refugees](#)
- Projektnamn: [Child-Up - Children Hybrid Integration: Learning Dialogue as a way of Upgrading Policies of Participation](#)

6. 2.1 Horisont Europa 2021-2027

Horisont Europa heter EU:s nya ramprogram för forskning som finns beskrivet i [förslaget för EU:s långtidsbudget för 2021-2027](#). Det finns en preliminär överenskommelse om det nya programmet och i förslaget är budgeten för programmet större än för det föregående, men i om att långtidsbudgeten ännu inte är färdigförhandlad i dagsläget, håller man på och utarbetar ett nytt förslag för långtidsbudgeten och även Horisont Europa där troligen prioriteringar kommer ske med fokus på återuppbyggnad av ekonomin efter pandemin..

Den nuvarande grundstrukturen med de tre pelararna i Horisont 2020 kommer att behållas med huvudinriktningar excellens, globala utmaningar och innovation. Fem prioriterade sk uppdrag (*missions*) för att koppla forskningsinsatser till att lösa globala utmaningar finns i överenskommelsen, och de är följande: klimatanpassning, cancer, rent vatten (hav och inland), klimatneutrala smarta städer, ren jord och livsmedel.

Stora delar av reglerna för deltagande i [Horisont 2020](#) i programperioden 2014-2020, kommer att vara samma i den nya programperioden 2021-2027 för det nya ramprogrammet [Horisont Europa](#). Dock planeras det offentliga deltagandet ska öka under kommande period, samt även att utöka [synergieffekterna](#) mellan andra program och fonder.

Den offentliga sektorns förväntas spela en stor och viktig roll i Horisont Europa, inte minst i de mer utmaningsdrivna delarna av programmet. Särskilt inom ramen för 'missionerna', som är nära kopplade till att uppnå FN:s globala mål för hållbar utveckling, är förväntningen att regional och lokal offentlig sektor kommer att få stor betydelse genom att bidra till att hitta lösningar som fungerar i praktiken.

Stora delar av Horisont Europa allokeras för forskning inom klimatfrågor, digitaliseringen och AI som kommer att vara viktiga verktyg för att bemöta framtida långsiktiga utmaningar, men inom det nya programmet [Digitala Europa](#) finns en satsning att också snabbt och mer kortsiktigt bli bättre på att utnyttja forskningsresultaten till att implementera och sprida innovativa lösningar till nya tillämpningsområden. Inom Digitala Europa programmet planeras att inrätta ett nätverk för digitala innovationspunkter, som förväntas ha en central roll i genomförandet av programmet.

6.3 Programmet för Klimat och Miljö (LIFE)

Sektorsprogrammet [LIFE](#) är EU:s finansieringsinstrument för större miljö- och klimatprojekt. Syftet med LIFE-programmet är att främja ett klimattåligt och resurseffektivt samhälle, värna om biologisk mångfald, påskynda och främja integreringen av miljö- och klimatmål i EU-politik, samt stödja Natura 2020-områden. Utöver detta är några utav de tematiska huvudmålen inom programmet; resurseffektivisering, klimatanpassning samt stoppa och vända förlusten av den biologiska mångfalden.

Administration

LIFE-programmet administreras av Europakommissionen (Miljöavdelningen och Klimatpolitiska avdelningen). Svensk kontaktpunkt är Naturvårdsverket. Mer konkret hanterar Naturvårdsverket projektansökningar, men erbjuder även möjligheten att söka skivastöd för ansökningar inom områden som exempelvis natur och biologisk mångfald.

Prioriterade insatsområden:

LIFE-programmet är uppdelat i två delprogram, ett program för miljö och ett för klimat. Delprogrammen har vardera tre prioriterade insatsområden.

Delprogrammet för miljö prioriterar följande områden:

- Miljö och resurseffektivitet – innefattar främst en förbättring av miljöpolitikens integrering och genomförande.
- Natur och biologisk mångfald – innefattar framförallt Natura 2000, vilket är ett nätverk som arbetar för att hejda utrotningen av miljöer och arter.
- Miljöpolicy och information – innefattar kunskapsutövning, kampanjer samt utbyte av 'best practice'.

Delprogrammet för klimat prioriterar följande områden:

- Begränsning av klimatförändringar – innefattar framförallt minskade utsläpp och växthusgaser.
- Klimatanpassning – innefattar samhällets förmåga att anpassa sig och hantera klimatförändringar.
- Klimatstyrning och information – öka medvetenheten, samarbete och kommunikation i syfte att begränsa klimatförändringar.

Vem kan söka:

Alla offentliga eller privata organ som är etablerade i EU kan söka bidrag från LIFE, både som samordnande aktör eller som medsökande stödmottagare.

Möjliga samarbetspartners:

Alla åtgärder som får finansiering av LIFE måste bidra med ett resultat vars fördelar går ut över fler än en medlemsstat.

EU- finansiering/stöd:

EU-finansiering till LIFE-programmet ligger mellan 55–75 procent av den totala projektkostnaden (för 2018–2020).

Utlysningar:

Utlysning för projekt inom LIFE-programmet sker av EU-kommissionen en gång per år, vanligtvis under april månad. Utvärdering av alla inkomna projektansökningar tar sedan några månader, och projektstart beräknas ske inom ett år efter inlämnad ansökan.

Skånska projektexempel:

- Projektnamn: [SemiAquatic Life](#)
- Projektnamn: [LIFECOASTADAPT](#)

Vad händer framåt:

Efter år 2020 kommer LIFE-programmet övergå till en ny programperiod. Detta påverkar inte nuvarande projekt eller de som söker projektfinansiering fram till och med 2020. Nästa programperiod kommer i stora drag att fundera likadant som nuvarande period. De prioriterade områdena för LIFE kan dock komma att ändras, men vad som ska gälla och prioriteras för nästkommande programperiod håller just nu på att förhandlas fram av medlemsländerna, men en [preliminär överenskommelse](#) för programmet fortsättning under 2021-2027 har nåtts.

6.4 Programmet för Rättigheter, Jämlikhet och Medborgarskap (REC)

Syftet och målsättningen med sektorsprogrammet för rättigheter, jämlikhet och medborgarskap ([REC](#)) är att skydda och främja medborgarnas mänskliga rättigheter, frihet, rättvisa och säkerhet. Programmet syftar till att bidra till att individers rättigheter skyddas i enlighet med EU:s fördrag samt internationella människorättskonventioner. Prioriterade områden är kunskapsspridning samt erfarenhetsutbyte. Dess målsättningar syftar också till att skapa åtgärder för att höja kunskapen om EU:s lagar och regler, stödja implementeringen av dessa i medlemsländerna samt främja transnationellt samarbete.

Administration

Programmet för rättigheter, jämlikhet och medborgarskap (REC) administreras av EU-kommissionen.

Prioriterade insatsområden:

Projekt och initiativ som finansieras inom programmet ska (under nuvarande programperiod) sträva mot ett eller fler av följande mål:

- Bekämpa diskriminering, rasism, främlingsfientlighet, homofobi och andra former av intolerans
- Främja och skydda rättigheter för personer med funktionsnedsättningar
- Främja jämställdhet mellan kvinnor och män, samt jämställdhetsintegrering
- Förebygga och bekämpa våld mot barn, ungdomar, kvinnor och andra utsatta grupper

- Främja barns rättigheter
- Arbeta för att säkra högsta möjliga integritets- och personskydd i form av skyddande av personuppgifter och privatliv
- Främja upplysning och utövande av de grundläggande rättigheterna som grundar sig på unionsmedborgarskapet
- Främja konsumentskydd

Inom programmet prioriteras i huvudsak fem kategorier av åtgärder för finansiering:

- Analytisk verksamhet – kan bestå bland annat av datainsamling, sammanställning av rapporter, utbildningsunderlag samt forskningsstudier.
- Folkbildande aktiviteter - konferenser eller informationskampanjer.
- Utbildningsverksamhet - till exempel personalutbyte, workshoppar, seminarier och liknande.
- Ömsesidigt lärande - kampanjer för att öka medvetenhet, samt utbyte av goda lösningar mellan olika organisationer.
- Stöd till huvudaktörer – exempelvis centrala nätverk på europeisk nivå som samarbetar kring rättsliga frågor, men även nationella, regionala och lokala myndigheter omfattas.

Vem kan söka:

Programmet är öppet för offentliga och privata organisationer, icke-statliga organisationer och myndigheter samt universitets- och forskningsinstitut. Detta innebär att alltså att kommuner, regioner, nationella myndigheter, ideella organisationer, privata företag med flera kan söka finansiering för projekt från programmet för rättigheter, jämlikhet och medborgarskap.

EU- finansiering/stöd

Programmet finansierar upp till 80% av projektets totala kostnad.

Utlysningar

Utlysningar sker efter årliga arbetsprogram som publiceras på kommissionens webbsida. Utlysningarna publiceras löpande [här](#).

Tidigare Projektexempel

- Projektnamn: [Non-Violent Childhoods](#)

Vad händer framåt:

EU-kommissionen förslag för den nästkommande programperiod 2021–2027 innehåller en ny fond med namnet "[Programmet för medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden](#)" skall inrättas för rättsliga frågor och grundläggande rättigheter, som kombinerar nuvarande program (programmet för Rättigheter, Jämlikhet och Medborgarskap (REC), och Europa för medborgarna) på de områdena. Enligt förslaget omfattar fonden två programhelheter:

- Programmet för grundläggande rättigheter och värden

- Programmet för rättsliga frågor

Några av programmets huvudsakliga syften är att: främja jämställdhet, jämlikhet grundläggande rättigheter och likabehandling samt jämställdhetsintegrering; öka medborgarnas, särskilt ungas, medvetenhet om unionens betydelse; motverka våld, även könsbaserat våld samt; skydda och främja demokrati och rättsstaten med flera.

6.5 Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE)

Fonden för ett sammanlänkat Europa ([FSE](#)), är ett EU-finansieringsverktyg för att främja tillväxt, sysselsättning och konkurrenskraft genom riktade infrastrukturinvesteringar på europeisk nivå. Fonden stödjer utvecklingen av högpresterande, hållbara och effektivt sammankopplade transeuropeiska nät inom områdena transport, energi och digitala tjänster.

Förutom bidrag erbjuder FSE ekonomiskt stöd till projekt genom innovativa finansiella instrument; såsom garantier och projektobligationer. Dessa instrument skapar en betydande hävstång i deras användning av EU:s budget och fungerar som en katalysator för att locka till ytterligare medel från den privata sektorn och andra aktörer inom den offentliga sektorn. Inom FSE finns tre skilda delfonder; energi, telekommunikation och transport. En av de viktigaste prioriteringarna inom FSE är att möjliggöra och stärka synergieffekter mellan de olika sektorerna.

Administration

Fonden för ett sammanlänkat Europa administreras av [Genomförandeorganet för innovation och nätverk](#) (INEA). Detta är ett fristående genomförandeorgan som etablerades av Kommissionen för att driva den här fonden. Även om det är fristående är INEA tätt sammankopplat med generaldirektoratet för transport och rörlighet (DG MOVE) som utarbetar arbetsprogrammen för dess verksamhet. I Sverige är det Näringslivsdepartementet som beslutar vilka svenska projekt som får ansöka om medel från fonden för ett sammanlänkat Europa. Trafikverket är nationell koordinator för delprogrammet transport, Energimyndigheten för delprogram energi och Post- och telestyrelsen för telekommunikation.

Prioriterade insatsområden:

Inom fonden för ett sammanlänkat Europa finns tre prioriterade insatsområden. Dessa är:

- *Energi* - Inom energiområdet ska fonden enligt EU:s energi- och klimatmål för år 2020 stödja de projekt som; förbättrar energiinfrastrukturer, tillgodoser den framtida energiefterfrågan och ökar andelen förnybar el. Insatserna riktas till de "korridorer" som är i störst behov av upprustning, exempelvis att säkra Europas oberoende av gastillgång från Ryssland.
- *Telekommunikation* - På kommunikationsområdet stöder fonden de projekt som vill utveckla och förbättra driften och infrastrukturen för digitala tjänster. Genom att göra

internet tillgängligt för fler hoppas man kunna påskynda utnyttjande och utbyggnad för digitala tjänster såsom ny infrastruktur för e-legitimation, e-upphandling, elektroniska patientjournaler, e-juridik och tullrelaterade tjänster.

- *Transport* - Delprogrammet om transport stödjer i huvudsak projekt som underlättar gränsöverskridande förbindelser och avlägsnar flaskhalsar.

Det som är viktigt att ha i åtanke är att alla projekten inom FSE måste bidra till att öka sammanhållningen för EU:s medlemsländer. Alltså att projekten ska vara av ett gemensamt intresse för unionen. Därför finns det föridentifierade paneuropeiska projekt som kommissionen baserar sina utlysningar på.

Vem kan söka:

Både offentliga och privata organisationer kan söka finansiering från fonden. Däremot är det näringslivsdepartementet i Sverige som beslutar vilka projekt som får lov att söka finansiering från fonden.

Möjliga samarbetspartners:

För att få finansiering för projekt inom ramen för FSE krävs internationella samarbetspartners. Det finns inga generella riktlinjer på hur många, utan detta skrivs ut i de enskilda utlysningarna.

Utlsysningar:

För att kunna ansöka om medel från fonden för ett sammanlänkat Europa behöver projektet identifieras som ett så kallat projekt av gemensamt intresse (*project of common interest, PCI*). Utlysningar sker efter [årliga arbetsprogram](#) som publiceras på kommissionens webbsida. För att få frekventa uppdateringar om när utlysningarna kommer ut rekommenderar INEA att följa dem på twitter [@inea_eu](#) eller på [LinkedIn](#).

Skånska projektexempel:

- Projektnamn: [Cargo Capacity Upgrade and LNG Bunkering Swinoujscie-Ystad Maritime Link](#)

Vad händer framåt:

Fonden för ett sammanlänkat Europa fortsätter att finansiera viktiga projekt inom transport, det digitala området och energi efter 2020. Under våren 2019 bekräftades en [preliminär överenskommelse](#) under det rumänska ordförandeskapet om att lansera en andra omgång av programmet som ska löpa från 2021 till 2027.

Inom transportområdet kommer FSE att främja driftskompatibla och multimodala nät med sikte på utveckling och modernisering av järnvägar, vägar, inre vattenvägar och sjöfartsinfrastruktur samt trygg och säker rörlighet. Man kommer att prioritera ytterligare utveckling av de transeuropeiska transportnäten (TEN-T) med fokus på gränsöverskridande projekt med ett mervärde för EU.

Vad gäller energisektorn ska programmet bidra till en fortsatt integrering av den europeiska energimarknaden. Detta kommer att förbättra nätens driftskompatibilitet över gränser och mellan sektorer, underlätta koldioxidminskningar och säkerställa försörjningstryggheten. Finansiering kommer också att göras tillgänglig för gränsöverskridande projekt inom området förnybar energi.

Inom området för telekommunikation utökas programmets tillämpningsområde för att återspegla det faktum att den digitala omvandlingen av ekonomin och samhället i stor utsträckning är beroende av att alla har tillgång till tillförlitliga och överkomliga nät med hög eller mycket hög kapacitet, och en del av programmet kommer att ha fokus på digital infrastruktur för att kunna koppla samman och integrera alla regioner inom EU. Digital konnektivitet anses även vara en avgörande faktor när det gäller att överbrygga ekonomiska, sociala och territoriella klyftor. För att kunna kvalificera sig för stöd från FSE måste ett projekt bidra till den digitala inre marknaden och EU:s konnektivitetsmål. Projekt som leder till ytterligare områdestäckning för hushåll kommer att prioriteras.

Programmet kommer att fortsätta att betona synergier mellan transport-, energi- och digitaliseringssektorerna så att unionens åtgärder effektiviseras och kostnaderna för genomförandet optimeras. För att uppnå detta föreskrivs antagande av arbetsprogram som omfattar flera sektorer och som möjliggör interventioner inom områden som uppkopplad och automatiserad mobilitet eller alternativa bränslen. Förslaget syftar även till att integrera klimatåtgärder, med beaktande av EU:s långsiktiga åtaganden om minskade koldioxidutsläpp, däribland Parisavtalet.

7. Europeiska Initiativ och Nätverk

Utöver möjligheter och finansiering i EU:s sektorsprogram finns det flera europeiska initiativ och nätverk som där det både finns möjligheter som kan vara av intresse för skånska kommuner. Deltagande i dem kan användas för att få kunskap om programmen, men också att hitta möjliga internationella samarbetspartners. De initiativ och nätverk som vi anser kan vara av intresse för skånska kommuner finns nedan indelade i två olika underrubriker, varav en underrubrik riktar sig till städer och den andra till landsbygden. Listan är inte fullständig, utan är tänkt att ge en idé om hur man skulle kunna arbeta med dessa initiativ och nätverk, för att skapa större kontaktyta.

Många nätverk och initiativ är också viktiga för EU-kommissionen när de skapar arbetsprogrammen för sektorsprogrammen. Den input som EU-kommissionen kan få från dessa nätverk kan hjälpa dem att fokusera att framtida finansiering fördelas på rätt prioriteringar och på ett rättvist sätt. Vissa av initiativen kan erbjuda också egna möjligheter till EU-finansiering.

7.1 Initiativ och nätverk inriktade mot landsbygden

Nedan presenteras några av de EU-initiativ och nätverk som kan vara intressanta för skånska kommuner främst riktade mot landsbygden.

7.1.1 Europeiska Nätverket för Landsbygdsutveckling (ENRD)

Det [Europeiska Nätverket för Landsbygdsutveckling](#) (ENRD) fungerar som en mötesplats som i sin tur utvecklar och sprider kunskap om hur landsbygdsutvecklingspolitiken fungerar i praktiken, samt hur den kan förbättras för att uppnå mer. Genom nätverket underlättar ENRD även för diverse informationsutbyte och samarbete på landsbygden. I nätverket samlas flera olika parter inom landsbygdsutveckling, såsom nationella landsbygdsnätverk, organisationer för landsbygdsutveckling samt EU-ländernas myndigheter.

Genom att sammanföra olika aktörer inom landsbygdsutveckling i både informella och formella sammanhang underlättar nätverket för kunskapsspridning såväl som gör det enklare för diverse aktörer att dela med sig av sakkunskap och innovation.

Nätverket syftar till att engagera och nå alla som är intresserade av, och engagerade i landsbygdsutveckling i Europa.

7.1.2 Landsbygdsnätverket om Europeiska Innovationspartnerskapet ([EIP-AGRI](#))

Nätverket EIP-AGRI arbetar för att främja ett konkurrenskraftigt och hållbart jord- och skogsbruk i Europa. Syfte med nätverket är att hjälpa det europeiska jord- och skogsbruket att bli mer produktivt, uthålligt och få större möjligheter att klara rådande utmaningar, så som tuffare konkurrens, kraftiga prissvängningar, klimatförändringar samt hårdare miljökrav. EIP-AGRI är en del av en större satsning på innovationer inom tillväxtstrategin Europa 2020. Programmet löper under perioden 2014–2020 och har en total budget på runt 80 miljarder euro.

Vem som helst kan bli medlem i nätverket. Medlemskapet möjliggör att andra med samma intresseområden kan nå en, samt att en kan nå dem. Som medlem i nätverket kan en få reda på vilka innovationsprojekt som pågår i olika länder, vilka resultat man nått, vilka aktiviteter som ska genomföras och har genomförts inom olika ämnesområden.

7.1.3 The Future of Rural Energy in Europe (FREE)

Initiativet [FREE](#) syftar till att främja användningen av hållbar energi på landsbygden. Initiativet skapades år 2010 i syfte för att ge en röst till alla som anser vikten av ett hållbart energibehov på landsbygden – både för de som själv bor på landsbygden, men även för Europa som helhet.

Över 50% av Europas befolkning bor på landsbygden. De ockuperar över 90% av Europas territorium och bidrar med 43% av Europas bruttovärde. Trots detta betraktas landsbygdsområden sällan av politiker och myndigheter när de skriver energipolitik. Vidare har de människor som bor i de mer avlägsna delarna av Europa sällan tillgång till naturgasnätverket, och elförsörjningen kan vara opålitlig och ineffektiv. På grund av detta arbetar FREE för att främja hållbar energi på just landsbygden.

Initiativet stöds av ett brett utbud av grupper och organisationer inklusive diverse teknikleverantörer, landsbygdsprojekt, civilsamhället, regionala representationer, ledamöter av Europaparlamentet, branschorganisationer samt andra aktörer.

7.1.4 Smart Rural Transport Areas (SMARTA)

[SMARTA](#) är ett EU-initiativ på två år som startade i maj 2018. Initiativet fokuserar på hur en kan utnyttja redan existerande mobilitetspolicyer och lösningar på den europeiska landsbygden, samt upptäcka nya sätt att stötta hållbar mobilitet och hållbar kollektivtrafik. Projektet fokuserar alltså på hållbar rörlighet i samband med kollektivtrafiken på landsbygden.

På initiativ av Europaparlamentet avser SMARTA att; förstå nuvarande ramverk för rörlighet på landsbygden i Europa samt hur dessa ramverk kan förbättras, få kunskap om mobilitetsproblem samt människors olika behov på landsbygden.

SMARTA strävar även efter att förstå marknaden och ramverket i varje europeiskt land, såväl som att bedöma hur hållbara mobilitetslösningar kan bidra till att förbättra den totala reseupplevelsen för den europeiska landsbygdsbefolkningen.

7.1.5 WiFi4EU

[WiFi4EU](#) är ett initiativ för landsbygden med finansiella möjligheter för kommuner att utrusta publika platser med fria WiFi surfpunkter. Syftet med WiFi4EU är att uppnå en balanserad spridning av orter på landsbygden inom Europa (där normalt inte näringslivet investerar) skall få tillgång till fritt WiFi, alltså helt enkelt sprida bredbandsutvecklingen på landsbygden. Initiativet har förhoppningen att nå ut till 6.000-8.000 orter under 2020. Initiativet är också en del av EU:s satsning på den digitala omvandlingen som i detta fall kan gynna e-turism, e-hälsa och e-förvaltning genom installationen av surfpunkter.

7.2. Initiativ och nätverk inriktade mot städer

7.2.1 European innovation partnership on Smart Cities and communities

European innovation partnership on smart cities and communities ([EIP-SCC](#)) är ett initiativ för städer som vill använda tekniska lösningar för att förbättra förvaltningen och effektiviteten i den urbana miljön. Initiativet för samman städer, industrin, SMEs, banker, forskning och andra. Det försöker förbättra det urbana livet genom integrerade lösningar som lyfter fram utmaningar specifika för städer från områden som mobilitet, energi, transport och ICT.

Initiativet bygger på engagemanget från allmänheten, industrin och andra intressegrupper som är intresserade av att finna innovativa lösningar och delta i städernas styrning.

Prioriterade områden för initiativet: hållbar urban mobilitet, integrerade infrastrukturer och processer för energi, medborgarfokus, hållbar upphandling och kunskapsdelning.

För att skapa en prenumeration av deras nyhetsbrev, klicka [här](#). Till initiativet finns en [plattform](#) där man kan hitta information om åtgärdskluster, initiativ, guider och toolkits, investeringsnätverk, projektkoncept inom området, och [Smart City Lighthouse projects](#).

Initiativet administreras av [generaldirektorat CONNECT](#) (Kommunikationsnät, digitalt innehåll och teknik), [generaldirektorat MOVE](#) (Transport och rörlighet), och [generaldirektorat ENER](#) (Energipolitik med säker hållbar energi till konkurrenskraftiga priser). Initiativet är också sammankopplat med [H2020 Smart Cities & Communities programme](#), [Smart Cities Information System](#), [Covenant of Mayors](#) och [CIVITAS](#).

7.2.3 ELENA (European Local Energy Assistance)

[ELENA](#) är ett initiativ lanserat av EU-kommissionen och Investeringsbanken ([EIB](#)). ELENA är en möjlighet för kommuner att ta fram nya strategier för energieffektivisering, då stöd främst lämnas för projektutveckling och inte för finansiering. Fokus är på offentliga byggnader och innovativ urban transport; med integrering av förnybara energikällor (RES) i den byggda miljön; utbyggnad av fjärrvärme, eftermontering till förnybara energikällor och/eller utveckling samt kraftvärme; stadstransporter för att öka energieffektiviteten och minska växthusgasutsläppen från stadens transportsektor, samt lokal infrastruktur som smarta nät.

Skånskt projektexempel:

- SPIS ([Spårvagnar i Skåne](#))

7.2.4 Urban Innovative Action (UIA)

[UIA](#) är ett initiativ som främjar pilotprojekt inom området hållbar urban utveckling; fokus är att identifiera och testa innovativa nya och oprövade lösningar för urbana hållbara utmaningar. Utmaningar som arbetslöshet, integration och föroreningar är delar av den

urbana utmaningen idag, och initiativet, som är en del av den [urbana agendan](#), erbjuder finansiering till lokala myndigheter att utforska oprövade, innovativa och kreativa lösningar på de utmaningar som finns.

Insatsområdena i initiativet är också kopplade till den europeiska urbana agendan: hållbar landanvändning, offentlig upphandling, energiövergång, klimatanpassning, rörlighet i städer, digitalisering, cirkulär ekonomi, arbete och yrkesfärdigheter i den lokala ekonomin, fattigdom i städer, integration av migranter och flyktingar, bostäder och luftkvalité.

Projektexempel:

- FED – [Fossil Free Energy Districts](#)

8. Erfarenheter av att driva EU-finansierade projekt

For att kunna driva EU-finansierade projekt är det viktigt att deltagare och mottagare i projektet har en positiv upplevelse, att projektet skall skapa nödvändig kunskapsinsamling och delning till goda resultat, samt för att möjliggöra en positiv inställning till framtida extern finansierade projekt som syftar till att utveckla den kommunala verksamheten.

Nedan finns en beskrivning av Malmö universitet deltagande och erfarenhet från projekten [Glimer](#) och [Child-up](#) av Erica Righard på MIM (Malmö Institute for Studies of Migration, Diversity and Welfare).

8.1 [Horisont 2020 Joint Programme Initiative](#) - Glimer och Projektet Child-up

Projektet Glimer är ett fyra år långt projekt (2017–2020) som går under namnet Glimer - *Governance and Local Integration of Migrants and Europe's Refugees*.

Under migrationskrisen fungerade Italien och Cypern till stor del som landningspunkt för flyktingar och migranter när de först anträdde EU och där Sverige och Storbritannien sågs som möjliga slutdestinationer.

Projektkonsortiet för Glimer består av följande partners: University of Calabria, Malmö universitet, Mediterranean Institute of Gender Studies, University of Edinburgh och University of Glasgow. Fokusområde är nyanlända och asylsökande i och omkring området Consenza, Nicosia, Glasgow och Malmö.

Glimer-projektet är ett gemensamt programinitiativ (Joint Programme Initiative) under Horisont 2020 och valdes för finansiering av [ERA-NET Cofund Smart Urban Futures](#) (ENSUF). Den svenska parten leds av Erica Righard och finansieras av Formas (Det svenska forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande). Projektet har en total budget på 1.384.495 EUR.

- När det kommer till själva projekt- och ansökningsformen är jag generellt sätt mycket nöjd med Joint Programme Initiative, bland annat eftersom ansökan är både mindre i omfång och komplexitet än om man söker finansiering från ett sektorsprogram som administreras direkt från Bryssel. Jag skulle absolut kunna tänka mig att driva ett projekt inom Joint Program Initiativ igen, berättar Erica Righard.

Syfte med Glimer:

Migrationskrisen presenterar flera utmaningar, men också flera möjligheter, något som Glimer-projektet syftar till att belysa. Syftet med Glimer är att generera forskning och innovativa lösningar för flyktingmottagande, lösningar som underlättar och hjälper europeiska städer och regioner med arbetet för långsiktig integration i regionen. Projektet syftar även till att undersöka framväxande system av ansvar mellan lokala och nationella aktörer i tillvägagångssättet för att hantera integration av nyanlända.

Huvudmålet med projektet är att generera teoretiskt informerad och empiriskt grundad data som genom delning och rapportering av bästa praxis kan informera och samarbeta med beslutsfattare och intressenter om hur hållbara metoder kan hittas för ömsesidig integration av nyanlända. För att uppfylla syftet med Glimer berättar Erica Righard att projektet arbetar i nära samarbete med nyanlända, civilsamhället, lokala myndigheter, diverse företag samt med andra berörda parter.

Projektet undersöker fyra huvudområden för hållbar integration av asylsökande och nyanlända på regional nivå. Dessa huvudområden är boende, språkträning, arbetsmarknad och genus. När det kommer till integration genom språkträning har SFI (svenska för invandrare) varit en mycket stor och hjälpsam resurs för Glimer, medan Malmö stad, Eslöv kommun och Länsstyrelsen Skåne har varit viktiga partners inom området för arbetsmarknadsintegration, berättar Erica Righard.

Projektet Child-up:

Utöver projektet Glimer är Erica Righard även en del av det Horisont 2020-finansierade projektet Child-Up. Child-Up har också ett tydligt integrationsfokus, men fokuserar snarare på de sociala förutsättningarna för ensamkommandes möjligheter till integration.

- En av de största skillnaderna mellan projekten Glimer och Child-Up är antalet projektpartners, berättar Erica Righard. I Child-Up är vi totalt sju projektpartners som alla samlar in kunskap. Det är självklart en utmaning att vara så många samarbetspartners inom ramen för ett projekt, men förhoppningsvis är det även det som i slutändan ger någonting. Men det återstår att se, fortsätter hon.

Ytterligare en stor skillnad mellan projekten är de antal timmar som läggs på åiterrapportering, och på det administrativa arbetet. I projektet Child-Up läggs det befintligt mer tid på det administrativa arbetet än i Glimer. Resultatet blir således att det läggs mindre

tid på forskning och på det faktiska genomförandet av projektet i Child-Up, berättar Erica Righard.

Synen på EU-finansiering:

När det kommer till frågan om EU-finansiering, skapar den en bra möjlighet för olika parter att uppfylla sina projektidéer, menar Erica Righard.

- Det är såklart mycket bra att EU-projekt ökar samarbetet inom EU, men samtidigt så utesluter EU-finansiering ofta partners utanför EU:s gränser, något som jag kan tycka är lite synd. Sedan innefattar EU-finansierade projekt både under ansökningsperioden och under själva projektperioden mycket administration, och många tvingas ta in experter och konsulter. Administrationsarbetet tar upp mycket tid från själva forskningen. När det kommer till projektansökan anser jag att det inte alltid heller är kvalitén av forskningen som uppmärksammas. Det handlar snarare om olika teknikaliteter, fortsätter Erica Righard.

Vad händer efter projektets slut – resultat?

Förväntade resultat med projektet Glimer är: Bättre service och tillhandahållande för nyanlända och asylsökande; bättre informerad, inkluderande politik på lokal myndighetsnivå och på nationell nivå; bättre kommunikation mellan nyanlända och tjänsteleverantörer; samt fortsatt samarbete mellan olika organ som är involverade i att stödja nyanlända, men även mellan akademiker, beslutsfattare och tjänsteleverantörer.

Resultaten av det drygt fyra år långa projektet kommer spridas till en bred publik genom diverse material. Projektet ska bland annat resultera i ett antal vetenskapliga artiklar som främst kommer att rikta sig till akademien. Man kommer även sprida resultatet i form av olika rapporter och arbetsdokument samt genom publiceringen av en bok. Planen är även att det ska komma ut fyra områdesspecifika policyrekommendationer, berättar Erica Righard.